

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027
EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma

Euroopan sosiaalirahasto (ESR+)

Elinvoimakeskus

Valintaesitys

4.3.2026

Dnro: EURA 2021/211823/09
02 01 01/2025/KESELY

Hankkeen perustiedot

Hankkeen julkinen nimi

PATA - parempaa arkea ja työelämätaitoja asiakaspaneelist

Hakijan virallinen nimi

Länsi-Suomen Diakonialaitoksen säätiö sr

Hakemusnumero

211823

Saapumispäivämäärä

31.10.2025

Alkamispäivämäärä

01.04.2026

Päättymispäivämäärä

31.03.2029

Viranomaisen

Keski-Suomen elinvoimakeskus

Kokouksen päivämäärä

Hakuilmoitus

Länsi-Suomen ESR plus -ohjelman toimintalinjan
4 alueellinen hankehaku

Hakuilmoituksen tunnus

KESELY-186

Käsittelijä

Janne Albert Virtala

Toimintalinja

4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi

Erityistavoite

4.3. Yhdenvertaiseen osallisuuteen

Tukimuoto

Työllisyyden, osaamisen ja sosiaalisen osallisuuden tukemiseen liittyvä kehittämishanke

Hanke toteutetaan: Yhden toteuttajan hankkeena

Kuvaus hankkeen sisällöstä

Hanke tukee ruoka-aputoiminnan kehittämistä monipuolisemmaksi ja moniäänisemmäksi. Ruoka-avun tarvitsijoita on arvioilta noin 25 000–30 000 ihmistä Varsinais-Suomen alueella vuosittain ja kuukausittain jaetaan Turussa yli 30 000 ruokakassia tai annosta. Ruoka-apuun turvautuu paljon lapsiperheitä, opiskelijoita ja eläkeläisiä sekä maahanmuuttajataustaisia henkilöitä. Taustasyynä on usein työttömyys, talous- ja asumisvaikeudet.

Hankkeen kohderyhmää ovat:

1. 18-64-vuotiaat pitkäaikaistyöttömät ja toistuvaistyöttömät sekä työelämän ulkopuolella olevat henkilöt, jotka turvautuvat säännöllisesti tai satunnaisesti ruoka-apuun (yhteisöruokailut, ruokakassijat, Ruokaviraston ostokortit)
2. Työntekijät, jotka työskentelevät pitkäaikais- ja toistuvaistyöttömien kanssa tai kehittävät ruoka-aputoimintaa
3. Ruoka-avussa työskentelevät vapaaehtoiset

Hanke tukee kokonaisvaltaisesti ruoka-apuun turvautuvia työikäisiä henkilöitä, jotta he pääsisivät elämässään eteenpäin kohti arvokasta arkea, työ- tai opintopolkuja. Tällä hetkellä ruoka-aputoiminta tavoittaa heikossa työmarkkina-asemassa olevia henkilöitä hyvin, mutta toimintaa järjestävät tahot eivät tue riittävästi tai ohjaa asiakkaita oman tilanteensa kohentamiseen. Syitä tähän on esimerkiksi resurssipula – ruoka-aputoiminnassa on paljon vapaaehtoisia, yhteisen kielen puuttuminen, osaamisen puute palveluohjauksessa ja palveluiden ruuhkautuminen. Hanke tekee yhteistyötä Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän sekä Suomen Punaisen Ristin Varsinais-Suomen piirin kanssa asiakkaiden tavoittamiseksi ja palveluiden kehittämiseksi.

Hankkeen tavoitteet ovat:

- 1.) Vahvistaa kohderyhmän hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä taidelähtöisillä menetelmillä ja tarinallisuudella
- 2.) Vahvistaa kohderyhmän pärjäävyyttä ja etenemistä kohti työelämää/työelämätaitoja ja opintoja
- 3.) Tukea kohderyhmän osallisuutta ja kuulluksi tulemistasi asiakaspaneeli-toiminnan kehittämisellä
- 4.) Edistää syrjimättömyyttä ja palveluiden saavutettavuutta viestimällä asiakaspaneelin kautta saatavista kehittämistarpeista koskien palveluita, palveluohjausta ja ruoka-aputoimintaa
- 5.) Tuottaa yhteisöprojekti, joka tukee kohderyhmän positiivista pystyvyysuskomusta ja yhdenvertaisuutta

Arvo- ja tarkoituksellisesti työskentelyssä asiakas nähdään aktiivisena toimijana, ei vain avun kohteena. Taidelähtöisten menetelmien integroiminen ruoka-aputoimintaan tuo uutta näkökulmaa työskentelyyn – luovia menetelmiä voidaan hyödyntää osana palveluprosessia ja vaikuttamisen väylänä. Hanke tuo esiin asiakkaiden omat tarinat ja kokemukset, jotka toimivat pohjana palveluiden kehittämiselle. Taidetoiminnalla tuetaan yhteisöllisesti asiakaspaneelin luomista, josta jää pysyvä rakenne vuoropuhelulle päättäjien, asiakkaiden ja ruoka-aputoiminnan kesken. Toiminta vahvistaa kohderyhmän osallisuuden ja yhdenvertaisuuden kokemusta sekä lisää positiivista kokemusta kansalaisvaikuttamisen mahdollisuuksista. Taidetoiminta tekee ruoka-aputoimintaa ilmiönä näkyvämmäksi ja hälvittää ruoka-avun stigmaa ja asiakkaiden kokemaa häpeää.

Hankkeessa pilotoitava asiakaspaneeli on uusi avaus Varsinais-Suomen alueella ja se tuo lisäarvoa niin osallistujien omaan elämään, työntekijöiden arkeen ja palveluiden kehittämiseen. Asiakaspaneelin avulla tuetaan yhteisöllisen toimintakulttuurin muodostumista eri toimijoiden välille. Asiakaspaneeli lisää eri lähtökohdista olevien ihmisten keskinäistä vuoropuhelua ja osaltaan hidastaa eriarvoistumista.

Luovaan toimintaan osallistuminen lisää henkilön hyvinvointia ja osallisuuden kokemusta, vaikka henkilön asema varsinaisilla työmarkkinoilla ei vielä vahvistuisi. Tämä on paitsi inhimillisesti arvokasta, niin se myös osaltaan ennaltaehkäisee syrjäyttävien tekijöiden vahvistamista ja ehkäisee niistä syntyviä kustannuksia.

Hankkeen toimenpiteet

TP 1 Kohtaaminen

Hanketiimi on yhteydessä ruoka-avun toimijoihin ja henkilöihin, jotka työskentelevät kohderyhmän kanssa. Tiimi vierailee ruoka-avun toimipisteillä ja kohtaa kohderyhmiä (ruoka-avun asiakkaat, vapaaehtoiset, työntekijät) heille tutussa ympäristössä. Vierailuissa keskitytään kohderyhmän kuulluksi tulemiseen ja heiltä nousevien aiheiden sekä ilmiöiden kartoittamiseen. Samalla hanketiimi markkinoi hankkeen tulevaa toimintaa kohderyhmälle.

Kevään aikana esiin tulleista ilmiöistä ja aiheista toteutetaan työpajoja ruoka-avun asiakkaille, vapaaehtoisille ja työntekijöille. Työpajat ovat kevytrakenteisia ja kertaluonteisia ruoka-avun eri toimipisteillä. Työpajoissa tutustutaan taidelähtöisten menetelmien kautta arjen toimintakyvyn vahvistamiseen.

TP2 Ryhmätoiminta

Ensimmäinen ryhmä aloittaa toimintansa elokuussa ja seuraava ryhmä lokakuussa. Kokoontumisia on 1–2 kertaa viikossa 8 viikon ajan. Ensimmäisenä syksynä pidetään 2 ryhmää, joissa molemmissa on max. 15 osallistujaa. Ryhmätoiminnassa vahvistetaan osallistujien positiivista pystyvyysuskomusta ja tuetaan osallistujien työ- ja opintopolkuja.

Ryhmätoiminta on suunniteltu kohderyhmältä nousseiden aiheiden pohjalta. Taidetoiminta toteutetaan tarkasti osallistujien toiveita kuunnellen ja kunnioittaen, jotta taide luo yhteisöllisyyttä eikä etäännyttä. Ryhmät aloitetaan helpommin lähestyttävillä taiteen muodoilla ja luottamuksellisen ilmapiirin syventyessä voidaan kokeilla uusia näkökulmia taiteessa ja elämänhallinnassa. Taiteen kokeminen on myös yksi muoto ryhmätoiminnassa. Osana ryhmäkertoja toteutetaan purkuhetki, jossa osallistujat pääsevät keskustelemaan toiminnan herättämistä huomioista. Purkutilaisuuden ohessa on päivystävä vastaanotto, jossa osallistujat voivat keskustella kahden kesken hankepäällikön kanssa. Yksilötapaamisissa keskitytään ohjaamaan asiakas hänelle soveltuvien arkea tukevien palveluiden piiriin (kts. TP3).

Ryhmän päättyessä tavoitteena on, että osallistuja on saanut arkea tukevia taitoja ja hän jatkaa esimerkiksi työnhakijaksi, työllistymistoimenpiteisiin tai parhaassa tapauksessa työllistyy. Hanketyöntekijät tukevat aktiivisesti osallistujien eteenpäin menemistä työ- ja opintopoluilla heidän toimintakykynsä mukaan ja tarjoavat tietoa eri vaihtoehdoista (hyvinvointialueen, työllisyysalueen ja järjestön palvelut, muut käynnissä olevat hankkeet). Hanketoiminta vahvistaa yhteisöllistä toimintaa Varikolla ja ruoka-avun yhteydessä, jossa osallistujat voivat olla mukana ryhmätoimintansa päätyttyä.

TP3 Yksilöohjaus

Hankkeessa yksilöohjausta toteuttaa projektipäällikkönä toimiva sosiaalialan ammattilainen. Osallistujia ohjataan yksilötapaamisiin ryhmätoiminnan ohkeen järjestetyissä päivystysvastaanotoissa. Tapaamisien aikana ohjaaja kartoittaa asiakkaan kanssa hänelle soveltuvan palveluohjausprosessin ja arkea tukevat palvelut työllisyyteen, opintoihin, kotoutumiseen tai talouteen liittyen.

Yksilöohjauksen tarkoituksena on huomioida osallistujien yksilölliset tarpeet ja saattaa heidät yhteisöllisen toiminnan tukemana muihin heitä tukevien palveluiden piiriin. Osallistuja voi osallistua hankkeen aikana 1–3 kertaa yksilöohjaukseen. Yksilöohjauksen tapaamiset voidaan järjestää ruoka-aputoimijoiden tiloissa ryhmätoiminnan ohessa, Diakonin toimistolla tai muussa sopivassa tilassa.

TP4 Asiakaspaneeli

Asiakaspaneelissa tuodaan asiakkaan ääntä lähemmäs työntekijöitä. Asiakaspaneeliin osallistuminen on parhaassa tapauksessa voimaannuttavaa yksilölle, mutta fokus on enemmän palveluiden kehittämisessä ja kansalaistoiminnan vahvistamisessa. Asiakaspaneelin keskiössä on kohderyhmän osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien vahvistaminen.

Asiakaspaneelitoimintaa kuten mielipiteen ilmaisemista, toisten kuuntelemista ja konsensuksen hakemista voidaan harjoitella ryhmätoiminnassa. Ryhmissä voidaan käsitellä kohderyhmälle tärkeitä aiheita tai arkisia tapauksia, joita he haluavat kehittää ja viestiä eteenpäin. Ryhmätoiminnasta nousseista havainnoista muodostetaan pohja asiakaspaneelitoiminnan kehittämiselle.

Asiakaspaneelitoimintaa järjestetään ryhmistä erillisinä kertoina noin kerran kuukaudessa syksystä 2027 lähtien. Näihin erillisiin asiakaspaneelisiin otetaan halukkaita osallistujia eri ryhmistä tai esimerkiksi ruoka-avun vapaaehtoisista. Osallistujat pääsevät käyttämään ryhmätoiminnassa harjoiteltuja työelämä- ja vuorovaikutustaitoja käytännössä asiakaspaneelitoiminnassa.

Asiakaspaneelissa kerätään tietoa/palautetta asiakkailta ruoka-aputoiminnan kehittämiseen. Asiakaspaneelissa voidaan ottaa myös muita kehittämistapauksia yhteistyökumppaneilta (seurakunnalta, työllisyysalueelta tai esim. SPR:ltä) tai muita ajankohtaisia asioita. Yhteisöllinen ryhmätoiminta luo pohjaa moniäänisen palautteen keräämiselle – hanketyöntekijät tutustuvat kohderyhmään samalla luoden luottamusta asiakkaiden kanssa. Diakonin hanketyöntekijöiden etu rehellisen ja moniäänisen palautteen keräämisessä on heidän erillinen toimenkuvansa vakituisiin työntekijöihin verrattuna – hanketyöntekijät toimivat objektiivisemmalla maaperällä.

Asiakaspaneelitoimintaan kutsutaan kohderyhmän parissa työskenteleviä ammattilaisia, Turun seudun päättäjiä sekä ruoka-avun asiakkaita. Oleellinen osa toimintaa on dialogiset kohtaamiset eri toimijoiden kanssa, jotka lisäävät toiminnan vaikuttavuutta. Paneelit voivat olla pieniä muutaman henkilön tapaamisia, joihin kutsutaan vain yksi tai kaksi ulkopuolista työntekijää tai päättäjää. Osa paneeleista on isompia keskustelutilaisuuksia. Paneelien aiheet nousevat osallistujille tärkeistä aiheista sekä sidosryhmiltä saaduista ideoista ja tarpeista.

TP5 Yhteisöprojekti

Yhteisöprojektin suunnittelu aloitetaan syksyllä 2027. Projektin keskiössä on osallistujien toimijuuden ja minäpystyvyyden vahvistaminen. Projektin yhteisöllä tarkoitetaan ryhmätoiminnan ja ruoka-aputoiminnan ympärillä olevaa yhteisöä. Projektin sisältöä suunnitellaan ja kehitetään tiiviissä yhteistyössä

asiakaspaneelitoiminnan kanssa – asiakaspaneelissa esiin nousseet aiheet ovat yhteisöprojektin lähtökohta. Sisältö muodostuu kohderyhmän tuottamasta materiaalista ja yhteisöstä nousevista tarpeista. Taiteilija koordinoi ja suunnittelee eri näkökulmista sekä aiheista kokonaisuuden, joka palvelee osallistujien äänen esiin tuomista.

Yhteisöprojektin osa-alueita pilotoidaan kevätkaudella 2028 – pilotointina voi olla esimerkiksi taidenäyttely ryhmätoiminnassa luoduista teoksista. Syyskaudella 2028 yhteisöprojekti huipentuu yksipäiväiseksi festivaaliksi, joka toimii eräänlaisena loppuseminaarina. Festivaalin sisältöä suunnitellaan kohderyhmän kanssa ja taiteilija vastaa yhteistyötahojen viestinnästä yhdessä muun hanketiimin kanssa. Taiteilija vastaa yhteisöprojektin taiteellisesta laadukkuudesta, jotta osallistujien minäpystyvyyden kokemuksesta voidaan rakentaa mahdollisimman vaikuttava. Yhteisöprojektin taiteellisella vaikuttavuudella pyritään syventämään teoksen kokijoiden havaintoja ruoka-avun merkityksellisyydestä eri yhteisöissä. Yhteisöprojekti kokoaa hankkeen aikana tuotetun toiminnan ja tiedon ja tuo ne laajemman yleisön tietoisuuteen.

Lisätietoja hakemuksesta

Osallistuvat yritykset: Yhteensä: 0 kpl.

Osallistuvat henkilöasiakkaat: Yhteensä: 223. Työttömät: 163 (joista pitkäaikaistyöttömiä: 139).

Yleissivistävässä/ammattillisessa koulutuksessa: 0. Työssä olevat: 35. Työmarkkinoiden ulkopuolella: 25.

Lyhyen aikavälin tavoitteet (6.4), osallistujat jättäessään hankkeen: Ryhtyneet työnhakuun: 15. Koulutuksessa: 10. Saavat ammattipätevyyden: 0. Työelämässä (myös itsenäiset ammatinharjoittajat): 10.

Hankkeen toteutusalue

Onko hankkeen toiminta valtakunnallista?

Ei

Maakunnat

Varsinais-Suomi

Kunnat

Turku, Kaarina, Raisio

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman tiivistelmä

Kustannusarviota ohjaavat kustannusmallivalinnat

Kustannusmalli	Flat rate 40 % kehittäminen
Palkkakustannusten ilmoitustapa	Palkkojen yksikkökustannukset

Kustannusarvion tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Hylätyt €
1 Palkkakustannukset	455 215	455 215	
Flat rate 40 % kehittäminen	182 086	182 086	
2 Tulot (vähennetään kustannuksista)	0	0	
Nettokustannusarvio yhteensä	637 301	637 301	

Rahoitussuunnitelman tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Osuus %
1 Haettava EU- ja valtion rahoitus	509 840	509 840	80,00
2 Omarahoitus: Yksityinen rahoitus	127 461	127 461	20,00
3 Kuntarahoitus	0	0	0
4 Muu julkinen rahoitus	0	0	0
5 Yksityinen rahoitus	0	0	0
Rahoitussuunnitelma yhteensä	637 301	637 301	100,00

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hankkeen tavoitteena on vahvistaa ruoka-apua hakevien (työikäisten) hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja työelämävalmiuksia taidelähtöisin menetelmin ja tarinallisuudella. Hankehakija pyrkii myös edistämään siirtymää kohti työtä ja opintoja sekä kehittämään heikoimmassa asemassa olevien henkilöiden osallisuutta asiakaspaneelin kautta. Hankkeen avulla lisätään palveluiden saavutettavuutta, vähennetään ruoka-apuun liittyvää stigmaa sekä vahvistetaan alueellista yhteisöllisyyttä. Hankkeen toimintojen kautta myös alan ammattilaiset, vapaaehtoiset sekä kohderyhmässä olevat asiakkaat kehittävät yhteistuumin palvelua.

Rahoittajan näkemyksen mukaan hankehakemus vastaa ja kohdistuu hyvin erityistavoitteen 4.3 tavoitteisiin. Hankehakijan mukaan Varsinais-Suomessa on suuri määrä ruoka-avun tarvitsijoita. Näin ollen toiminta tavoittaa heikossa työmarkkina-asemassa, mahdollisesti syrjässä olevia työttömiä, pitkäaikaistyöttömiä ja työelämän ulkopuolella olevia henkilöitä. Ruoka-apu toimii tuen ulkokehällä, jossa avuntarvitsijoiden perustavaa laatua olevaa tarvetta tuetaan ruoka-avustuksilla. Samalla ruoka-apu on paikka, jossa haastava ja vaikeasti tavoitettava kohderyhmä käy vähintään epäsäännöllisen säännöllisesti. Hankkeen toiminnot tuodaan suoraan avun tarvitsijoille, sinne missä heidät varmasti tavoitetaan. Toimintakentällä ei ole muita viranomaisia tai yhdistystoimijoita, jotka pyrkisivät edesauttamaan hankkeen tavoitteiden tapaisesti osallistujien tilannetta.

Hankkeen tavoittaessa osan asiakkaista sen mahdollinen vaikutus ulottuu myös välilliseen kohderyhmään ja laajemmin ympäröivään yhteisöön. Hankkeen toiminnot pyrkivät ensisijaisesti tavoittamaan, osallistamaan ja aluksi välillisesti vaikuttamaan osallistujan hyvinvointiin. Vaikeista lähtökohdista ponnistavan henkilön eteneminen kohti koulutusta tai työtä ei ole suoraviivainen. Hankkeessa esitetty ryhmä- ja yksilöohjaus saattavat henkilön alkuun ja samalla tukevat etenemistä. Hanke tavoittaa suhteellisen suuren määrän vaikeassa asemassa olevia henkilöitä sekä pyrkii kehittämään kentällä toimivien ammattilaisten ja vapaaehtoisten toimintaa. Yhteistyön myötä kohderyhmässä olevilla asiakkailla on paremmat mahdollisuudet ja osaaminen käyttää muita julkisia palveluita. Hanke myös pyrkii osin vakiinnuttamaan toiminnan osaksi tavanomaista toimintaansa.

Rahoittaja esittää hanketta ehdollisesti rahoitettavaksi. Hanketoteuttajan on hankeneuvotteluissa menestyksekkäästi selvennettävä muun muassa hankesuunnitelman konkretiaa, työtehtävien laajuutta sekä yhteistyön ja juurrutustoimien tapoja.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Hakemus saapui 30.10.2025 Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman mukaiseen toimintalinjaan 4. Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi, erityistavoitteeseen 4.3. Yhdenvertaiseen osallisuuteen.

Keski-Suomen elinvoimakasruksen rahoitusyksikkö on ESR+ valintakokouksessaan 20.2.2026 todennut, että hanke täyttää ohjelmasta rahoitettaville hankkeille asetetut yleiset valintaperusteet ja on saanut riittävän määrän pisteitä erityisten valintaperusteiden arvioinnissa.

Hanke vastaa Varsinais-Suomen maakuntaohjelman tavoitteita.

Hakemus esitetään rahoitettavaksi.

Rahoittajan esitys on käsitellään Varsinais-Suomen maakunnan yhteistyöryhmän 23.3.2026 kokouksessa.

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Kyllä